

Подзереї Р.В.

Екологічний стан земельних ресурсів Черкаської області

Нинішню екологічну ситуацію, що формувалася протягом тривалого періоду, можна охарактеризувати як кризову, через нехтування об'єктивними законами розвитку і відтворення природно-ресурсного комплексу України.

Рациональне використання та збереження родючості ґрунту неможливе без здійснення моніторингу ґрунтового покриву. Україна – одна з небагатьох країн Європи, яка не має сучасної інформаційної системи та даних про стан природних ресурсів, а саме ґрунтового покриву.

Розповсюдження процесів ерозії, втрати гумусу та розвиток інших деградаційних процесів привели до небезпечного екологічного стану ґрунтових ресурсів Черкащини.

Основними дестабілізуючими чинниками, що негативно впливають на стан земель, є сільськогосподарська освоєність території та розораність земель, яка характеризує екологічну стійкість агроландшафту (табл. 1). Тобто, чим більше кількість орних земель перевищує площі екологістабілізуючих угідь, тим небезпечніша екологічна ситуація досліджуваної території.

Таблиця 1

Сільськогосподарська освоєність земель Черкаської області

Район	Загальна площа земель	у тому числі		Ступінь розораності, %		Індекс сільськогосподарської освоєності земель
		сільськогосподарські угіддя	рілля	загальної площі земель	сільськогосподарських угідь	
		тис. га				
Городищенський	88,3	62,80	52,20	59,1	83,1	0,71
Драбівський	116,1	101,90	94,10	81,0	92,3	0,87
Жашківський	96,4	82,20	76,60	79,4	93,2	0,85
Звенигородський	102,1	73,40	64,20	62,3	87,5	0,71
Золотоніський	153,7	102,90	85,90	55,9	83,5	0,66
Кам'янський	72,5	53,10	45,50	62,7	85,7	0,73
Канівський	129,9	62,80	48,10	37,0	76,6	0,48
Катеринопільський	67,2	55,70	50,10	74,5	89,9	0,82
Корсунь-Шевченківський	89,6	62,10	46,10	51,4	74,2	0,69
Лисянський	74,6	60,60	51,50	69,0	85,0	0,81
Маньківський	76,5	63,20	57,40	75,0	90,8	0,82
Монастирищенський	72,0	58,60	53,20	73,8	90,7	0,81
Смілянський	97,4	62,20	53,30	54,7	85,7	0,63
Тальнівський	91,7	75,20	70,40	76,7	93,6	0,82
Уманський	144,1	113,40	106,60	74,0	94,0	0,78
Христинівський	63,2	52,20	49,90	78,9	95,5	0,82
Черкаський	168,6	60,40	48,80	28,9	80,8	0,36
Чигиринський	121,7	60,30	45,10	37,0	74,8	0,49
Чорнобаївський	155,3	103,40	93,50	60,2	90,4	0,66
Шполянський	110,5	87,90	81,10	73,4	92,2	0,79
Черкаська область	2091,7	1454,60	1273,70	60,9	87,6	0,69

З даних таблиці ми бачимо, що найвищу ступінь розорення мають Драбівський, Жашківський та Христинівський райони. Найменша розораність у Черкаському та Канівському районах.

Важливою властивістю ґрунтів є їх родючість, яка змінюється в залежності від господарської діяльності людини та залежить від вмісту гумусу в ґрунті. Зараз спостерігається тенденція до зниження вмісту гумусу в ґрунтах Черкаської області.

Основними причинами кризового екологічного стану земельних ресурсів в Черкаській області є такі: безгосподарське ставлення до землі, максимального залучення земель до обробітку, недосконалі технології обробітку землі та використання застарілої техніки, недотримання науково обґрунтованих сівозмін, внесення недостатньої кількості органічних добрив, недосконала система внесення мінеральних добрив та невиконання комплексно-меліоративних, природоохоронних, протиерозійних та інших заходів.